

METODICKÝ ÚVOD

k základním ukazatelům konjunkturální statistiky průmyslu

Část A

Index průmyslové produkce (IPP) měří vlastní výstup průmyslových odvětví i průmyslu celkem očištěný od cenových vlivů. Při jeho výpočtu se z větší částí vychází z tržeb za vlastní výrobky a služby přeceněné do stálých cen. V případě vybraných odvětví (sekce C, subsekce DF, sekce E) charakterizují vývoj odvětví fyzické objemy produkce výrobních reprezentantů. Index je primárně počítán jako měsíční bazický index, v současné době k průměrnému měsíci roku 2000, a to na úrovni dvouciferného oddílu OKEČ. Při agregaci na vyšší úroveň se využívají váhy odvozené ze struktury přidané hodnoty v bazickém roce (agregace na úroveň subsekcí, sekcí, hlavních průmyslových seskupení a na průmysl celkem). Od bazických indexů jsou dále indexy meziroční a případné kumulace v čase (čtvrtletní, pololetní, roční kumulace).

Do konce roku 2005 byl IPP vytvářen čistě na základě souboru výrobních reprezentantů. Počínaje RI za leden 2006 je index průmyslové produkce včetně zpětného přepočtu časové řady zpracováván podle výše zmíněné metodiky, která byla uveřejněna také v Tiskové zprávě z 10. 3. 2006 (http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/zmena_metodiky_indexu_prumyslove_produkce).

Část B

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy reprezentují pouze tržby za výrobky a služby z SKP 10-41, jedná se tedy o tržby očištěné od vedlejších neprůmyslových činností podniku. Zjišťují se v běžných cenách sledovaného roku. ČSÚ rovněž provádí jejich přepočet do stálých cen, a to pomocí složeného cenového indexu, který se skládá z indexu cen průmyslových výrobců pro tuzemsko a indexu vývozních cen průmyslových výrobků v členění podle Standardní klasifikace produkce.

Průměrný počet zaměstnaných osob zahrnuje jednak zaměstnané v evidenčním počtu (stálí, sezónní dočasní zaměstnanci, kteří jsou vůči podnikatelskému subjektu v pracovním poměru) i osoby pracující na dohody o pracích mimo pracovní poměr a ostatní zaměstnané, kteří se podílejí na práci ve firmě a nejsou s ní v pracovním poměru. Ve všech případech se jedná o počty přepočtené na plný pracovní úvazek.

Na publikování údajů o počtu zaměstnaných osob přešel ČSÚ v konjunkturální statistice průmyslu počínaje lednem 2007 a přizpůsobil se tak metodice Eurostatu. V předchozích letech byly publikovány pouze průměrné evidenční počty zaměstnanců (tzn. osoby pouze v zaměstnaneckém poměru). V meziročním srovnání lze tento ukazatel považovat za vhodnou aproximaci počtu zaměstnaných.

Průměrná měsíční mzda jednoho zaměstnaného vyjadřuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářských výsledcích a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům evidenčního počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů (jde o hrubou mzdu). Aby bylo dosaženo srovnatelnosti s ukazatelem počtu zaměstnaných osob, zahrnuje rovněž odměny osob pracujících na dohody o pracích mimo pracovní poměr a ostatní zaměstnané.

Produktivita práce je počítána jako podíl tržeb z průmyslové činnosti ve stálých cenách a počtu všech osob pracujících v podniku, tzn. z počtu zaměstnaných a také z počtu zaměstnanců agentur práce a jiných ekonomických subjektů, kteří jsou dočasně přiděleni k výkonu práce v daném podniku. Při tomto způsobu výpočtu je eliminován vliv případné záměny vlastních a agenturních pracovníků, která by jinak mohla údaje o produktivitě vychýlit. Produktivita práce kalkulovaná z tržeb představuje pouze aproximaci produktivity pro účely krátkodobé statistiky, neboť v měsíční frekvenci nejsou k dispozici údaje o přidané hodnotě. Předpokládá se přitom, že v krátkém období lze vývoj přidané hodnoty aproximovat vývojem tržeb.

Výše zmíněnou metodiku (tj. včetně zahrnutí agenturních pracovníků) aplikuje ČSÚ od ledna 2007. V letech 2001 – 2006 byla produktivita práce počítána pouze jako podíl tržeb z průmyslové činnosti a průměrného evidenčního počtu zaměstnanců.

Část C

Průmyslovými zakázkami se rozumí hodnota objednaných průmyslových výrobků a prací (v dohodnutých cenách bez spotřební daně a DPH), kterou má výrobce smluvně potvrzenou odběrateli, bez ohledu na začátek prací a dobu jejich realizace. Patří sem i hodnota produkce pro předem známého odběratele, i když s ním není uzavřena písemná smlouva. Statistika zakázek je součástí podnikové konjunkturální statistiky. To znamená, že veškeré objemy zakázek průmyslových výrobků a služeb jsou zjišťovány za podnik celkem, který je zaříděn podle své převažující činnosti do příslušného odvětví (dle OKEČ). Zakázky tedy nejsou zjišťovány a publikovány podle jednotlivých průmyslových výrobků a služeb. Z objemu zakázek jsou vyloučeny hodnoty zakázek nakoupeného zboží určeného k dalšímu prodeji bez dalšího opracování. Objemy zakázek jsou zjišťovány pouze ve vybraných oddílech OKEČ (17, 18, 21, 24, 27-35), které vyrábějí převážně na zakázku, s dlouhodobějším výrobním cyklem a s většími zásobami objednávek. V souladu s metodikou Eurostatu ČSÚ uveřejňuje ukazatel **nově přijatých zakázek** v daném referenčním období.

Část D

Sezónní očišťování se provádí metodou TRAMO / SEATS implementovanou v programu DEMETRA. Tato metoda patří k preferovaným metodám Eurostatu pro účely sezónního očišťování časových řad ekonomických ukazatelů.

XXXXX

Výpočet základních ukazatelů konjunkturální statistiky se opírá o měsíční výsledky zjišťování u **podnikatelských subjektů s převažující průmyslovou činností a s počtem zaměstnanců 20 a více** bez ohledu na právní formu. Údaje pro výpočet základních ukazatelů jsou u podnikatelských subjektů s počtem zaměstnanců 100 a více zjišťovány vyčerpávajícím způsobem. Údaje za podnikatelské subjekty s 20 až 99 zaměstnanci se zjišťují výběrovým způsobem a provádí se dopočet za celý soubor. Údaje o fyzických objemech produkce, které také vstupují do výpočtu IPP vycházejí ze zjišťování, které je vyčerpávající pro podniky s 20 a více zaměstnanci.